No. 140. DONDERDAG 25 NOVEMBER. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen f 2.30 buiten Assen franco per post f 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels f 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe,

Brengt ter kennis van 't algemeen, dat de **handelsprijzen** der GRANEN, LEVENSMIDDELEN en andere Voorwerpen, aangevoerd op de weekmarkten in deze Provincie, gedurende de eerste helft der maand November ll., hebben bedragen, als volgt:

BENAMING DER VOORTBRENGSELEN.	MAAT EN GEWIGT.	ASSEN.				COEVORDEN.				HOOGEVEEN.				MEPPEL.			
		Laagste		Hoogste		Laagste		Hoogste		Laagste		Hoogste		Laagste		Hoogste	
Rogge, winter	mud	5	60	5	80	5	60	6	30					6	00	7	00
» zomer	»									6	10	6	55				
Boekweit, zand	»	4	25	4	70		00	0	00	0	00	0	00	5	00	5	30
» veen	»	0	00	0	00	4	25	4	90	5	00	5	25	5	25	5	60
Aardappelen, vroege	»	0		0	00												
» late	»													1	20	2	00
» ruige witte	»	0	80		90												
» roode Venlosche	»	1	00	1	10												
Hooi	500 Ned. pd.	00	00	0													
Stroo	»	00	00	0	00												
Eijeren, kippen	100 stuks	2	75	3	00	0	00	3	20								
» eenden	»					0	00	0									
Boter, gras	Ned. pond	0	00	0	00		00	0	70	0	75	1	05	0	86	1	16
» hooi	»	0	80	0	85	0	00	0	65	0	00	0	00	0		0	

Op de weekmarkten te SMILDE was niets aangebragt.

Assen, 22 Nov. 1858.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

GEDEPUTEERDE STATEN der provincie Drenthe brengen ter algemeene kennis, dat de longziekte is ontstaan bij een der runderen van *Roelof Engberts van den Berg*, landbouwer, wonende te Broekhuizen, gemeente Ruinerwold, en

dat, naar aanleiding van art. 5 der resolutie van 13 Maart ll. no. 3, als de kring, binnen welken de runderen, stallen en weiden voor besmet worden gehouden, voorloopig is bepaald die, welke, met aanneming van een middenlijn van 1250 el, gevormd wordt door het trekken van een cirkel, waarvan de stal van den landbouwer *van den Berg* voornoemd het middenpunt uitmaakt.

Assen den 24 November 1858.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK, Voorzitter.
W. H. HOFSTEDE, Griffier.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie Drenthe brengen hiermede ter kennis van de belanghebbenden, dat de longziekte is ontstaan in de kom der gemeente Havelte, bij een der runderen op den stal van den veehouder *Klaas Veld* te Eursinge.

Assen den 24 November 1858.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK Voorzitter.
W. H. HOFSTEDE, Griffier.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen.

25 November.

„Verlies *Mortara* niet uit het oog en deel ons vooral naauwkeurig mede, wat den knaap wedervaart! Daarvoor offeren wij gaarne eenige mededeelingen op van de Donau-Vorstendommen, van de binnenlandsche geschillen in Mexico, van de kibbelarijen tusschen Denemarken en de Duitsche Bondsvergadering, van den naijver tusschen de Zwitsersche kantons, van den eeuwigdurenden oorlog in Circassie, allegaar zaken, die heden anders zijn dan gisteren en morgen anders zullen zijn dan heden, waarover elk redacteur zijne eigene meening als de ware opdischt en de telegraaf zijn best doet, om den schrandersten lezer van het regte spoor te brengen — verhaal ons veel van den kinderroof, want dat is een f e i t, dat niet is gelogenstraft, en dat ons op indrukwekkende wijze leert, wat de toekomst zou zijn, als de heerschzucht eener geestelijkheid, die de duisternis der middeleeuwen lief heeft, de betamelijke vrijheid van den mensch aan banden kon leggen — verhaal ons veel van *Mortara*, want eene gebeurtenis als deze is voor den verstandigen en nadenkenden eene stem van verschrikking en bemoediging tevens; wat gij daarvan zegt, wordt, wij verzekeren u dat, van huis tot huis door de talrijke lezers van de *Drentsche Courant* gehoord en bepeinsd, en uwe profetie: „„dat drama is nog niet afgespeeld!"" vindt geloof en verlevendigt de hoop, dat Rome zijne prooi m o e t loslaten op den noodkreet der beleedigde menschheid!"

schreef ons een naauwkeurig en belangstellend lezer uit Groningen, en hij was de eenigste niet, die gaarne naar ons luistert op politiek kerkelijk gebied.

Het doet ons genoegen, dat onze zienswijze op dat gebied op prijs wordt gesteld, en zóó te ondervinden, dat onze stem niet is die eens roependen in de woestijn. „Kerk en Staat zijn gescheiden!" is de leus van velen, en zij z ij n gescheiden, maar op het papier, waarop de letter der grondwet staat, maar niet in het hart, in het leven des Volks. Dwaze bewering zelfs, die scheiding van Staat en Kerk! Wordt er b.v. wel iemand tot lid der Tweede Kamer benoemd, zonder dat bij dezen of genen kiezer, ja bij t a l van kiezers, gedacht en gesproken is over zijne godsdienstige meening. Geeft deze niet zijne stem aan een liberaal Protestant — gene aan een die digter bij Dordrecht dan bij Groningen staat? Vult deze zijn stembiljet niet in met den naam van iemand, die toont ijverig Protestant te zijn en allereerst spreekt en strijdt voor de huisgenooten des geloofs, terwijl gene naar de stembus gaat voor een man, die van geene godsdienst-gezindten wil weten en alleen het stoffelijke behartigt? Wij spraken hier alleen van Protestanten, zonder van de R. Catholieken te gewagen, die, waar maar eenige kans bestaat om een hunner geloofsgenooten een mandaat te bezorgen, zulks met al hunne kracht doen. En zouden dan al die mannen, wetende wat de pen der kiezers hun naam op het stembiljet deed schrijven, in 's Lands raadzaal, bij het bespreken van wetten, niet denken of hun j a of n e e n ook schade zoude kunnen toebrengen aan de godsdienst, die zij belijden en waarin zij hopen te sterven? Neen, de Kerk is hier in *ontelbare zaken op het gebied* van den Staat, en er is geene wet, hoe volmaakt en hoe gestreng ook, die dit zal weeren. Gemakkelijk is het, in eenige volzinnen te gebieden wat men wenscht, maar het voorschrift: „vergeet in 's Lands raadzaal de kerk!" is ijdel in een Land, waar de godsdienst leeft in het hart des Volks. Zij zal er, trots alle spitsvondige redeneringen, haar invloed laten gelden, tot in de schijnbaar geringste zaken, en die zich van haar vervreemd toont of er mede spot, kan om zijne geboorte of fortuin worden o n t z i e n, geacht en vertrouwd wordt hij nooit.

Daarom hoort men den naam van *Mortara* bijkans in elke woning, en daarom verontrust zich menig hart over de toekomst — daarom rigt zich de aandacht op onze Regering en Volksvertegenwoordiging, en let zij op, wat de eerste *is* voor de zaak des regts en der godsdienst, en hoe de andere waakt, opdat Nederland blijve de erfgrond van gewetensvrijheid — de grond, waar de burger God dient, en eert zonder het gezag van een derden — daarom openden zich zoo vele woningen in onderscheidene Provincien voor dit Blad en roept men ons toe: „verhaal vooral van *Mortara* en geef ons des noods iets minder van de zoo wufte en dikwijls zoo trouwelooze politiek!"

Wij zullen aan die roepstemmen gehoor geven, en als wij hier het dwaze der wereld op spottenden toon bespreken daar in ernstige en gemoedelijke taal schetsen, wat op godsdienstig gebied het weldenkend hart grieft of verheugt.

—

Het blijkt nu, dat het berigt over een vertoog, door de gezanten der Mogendheden ten aanzien van *Mortara* aan den Paus ingediend, onjuist is.

Wij hebben het onmiddelijk betwijfeld, ook omdat Oostenrijk onder de protesterenden tegen Rome werd genoemd.

Echter zijn er, die blijven beweren, dat inderdaad zoodanig beleefd protest aan den Paus is ter hand gesteld, doch niet geteekend door de gezanten van Oostenrijk en — *Pruissen*?!

Pius IX zeide onlangs, toen men hem de vrijheid van *Mortara* vroeg: „*ik kan niet!*" Maar nu vraagt men, waarom een Paus in 1774 op gelijke vraag antwoordde: „ik kan wel!" en hij *deed* wat hij kon.

Ziehier het feit waarop wij doelen:

„Zeker meisje *Mac-Namara*, pupille van de Gravin *de Lozelli*, werd door den Bisschop van Nizza van het Israelitische tot het R.-Catholieke geloof bekeerd. Die geloofsverandering door toedoen van genoemden geestelijke gaf veel opspraak, maar werd door de theologanten van Turijn volkomen goedgekeurd, doch de Paus dacht er anders over en gaf het meisje aan hare naastbestaanden terug. Alle excommunicatien en vervloekingen over het kind uitgesproken, over hen, die tot de teruggave hadden medegewerkt, werden door Rome verklaard als nul en van geener waarde. De Koning van Sardinie had onmiddelijk de handelingen van den Bisschop veroordeeld, maar dat vonnis niet openbaar gemaakt, om Rome geheel vrij te laten, terwijl ook de Regering van Engeland (het meisje was van geboorte eene Iersche) de zaak den vrijen loop had gelaten. Het meisje keerde onmiddelijk terug naar Groot-Brittanje."

Waarom, vraagt men nu, kan de eene Paus het voorbeeld van den anderen Paus niet volgen? Waarom *kan* in 1858 niet geschieden wat gedaan werd in 1774?

En wat is hieruit te leeren?

Dat Rome hard achteruit marcheert, niet tot even na 1774, maar tot de dagen der midden-eeuwsche duisternis.

Europa zou alzoo drie eeuwen vergeefs hebben geleefd!!

Intusschen, het onmogelijke is bijkans mogelijk geworden, en wat de geest des kwaads durft, wordt tot verbazing van het menschdom niet alleen gepredikt, maar ook uitgevoerd.

Een ieder zie dus goed toe op 't geen in de verte, in zijne nabijheid, ja in zijn huis gebeurt, en het groote wachtwoord onzer dagen moet zijn: „*werda!*"

De *Univers*, die, zooals bekend is, geheel Europa voor zijne vierschaar daagt en menigeen ergert, was dezer dagen het voorwerp van ernstige overweging in den Franschen Ministerraad. Men vroeg in hoeverre het noodig mogt zijn, om dien stout-spreker den tong te krammen. Het resultaat van dat onderzoek was, om hem te laten prediken, overtuigd, dat hij de zaak, die hij meent te dienen en waartegen de geheele beschaafde wereld zich verzet, slecht dient. Zelfs Prins *Napoleon's* gevoelen was, dat men dien dweeper in zijne rol moest laten. Dat hij overigens veel durft zeggen, blijkt uit een artikel, 't welk hij plaatste over 's Keizers besluit, 't welk de Israelieten zitting geeft in de Raden van Algerie. In dit artikel zegt hij ronduit: „als Frankrijk eenheid van Godsdienst *kan* handhaven, zou het dat ook zeer zeker *doen* — nu *moet* het vrijheid van godsdienstoefening toestaan."

Te Lissabon is eene vergadering gehouden, waaraan ongeveer 500 personen deel namen, ten einde eene associatie op te rigten tot het bijeenbrengen van de noodige fondsen voor de stichting van instituten van opvoeding en onderwijs voor het vrouwelijke geslacht, onder uitsluitend Portugeesch opzigt en beheer, en alleen aan Porugesche autoriteiten onderworpen. In deze vergadering heeft de beroemde Portugesche geschiedschrijver en auteur van het werk over de Jezuiten in Portugal, *Alexander Herculano*, eene redevoering gehouden, om te betoogen dat de barmhartige zusters in Portugal niet kunnen toegelaten worden, omdat zij onafscheidelijk Lazaristen zijn, die als corporatie volgens de bestaande wetten niet kunnen geduld worden. De redenaar vergeleek verscheidene reglementaire voorschriften der Lazaristen met die der Jezuiten, en deed uitkomen: hoe gevaarlijk het was in een vrij land als Portugal de opvoeding der jeugd aan zoodanige individus toe te vertrouwen. Nadat nog andere redenaars zich op gelijke wijze hadden laten hooren, werd het besluit genomen, eene commissie te benoemen tot ontwerping der statuten voor de bedoelde associatie. Twintig achtbare en wegens hunnen patriottischen zin bekende mannen werden tot leden dier commissie benoemd. Het oogmerk der associatie is, om Portugesche onderwijzeressen der jeugd te vormen, ten einde voortaan feitelijk de beschuldiging te wederleggen, dat de Portugesche vrouwen onbekwaam tot zoodanige taak zouden wezen, en wijders van de dienst en de hulp der zusters van St. Vincent de Paula ontslagen te zijn.

Oostenrijksch Italie is nog altijd even ontevreden. Het schijnt dus ook, dat de Aartshertog *Maximiliaan* meer vrijheid heeft beloofd, dan de Keizer wil geven. Dit geeft de ontevredenen, die ook, als zij alles hadden ontvangen wat de Aartshertog beloofde, in hun verzet tegen de Keizerlijke Regering zouden hebben volhard, ruime stof tot verwijt en houdt de bevolking in een staat van spanning, die een nog zachtmoediger Vorst als *Maximiliaan* innig moest grieven.

Eene aanspraak van Koning *Victor Emmanuel*, bij eene revue tot zijne troepen gehouden, heeft de Italiaansche jobsboden aanleiding gegeven, om den Vorst, in vereeniging met Frankrijk, oorlogzuchtige plannen toe te schrijven. Het behoeft voor onze lezers wel geen betoog, dat zoodanig gerucht geen geloof verdient.

De Belgische kerkelijke partij, die zoo boos werd over eene zinsnede in het antwoord der Kamer van Afgevaardigden, luidende: „wij willen niet meer in kloosters!" dat zij 's lands raadzaal verliet, heeft echter besloten, om weer op hare plaats te verschijnen, doch zal, zoo 't zich

laat aanzien, niet spreken over zuiver politieke zaken.

De liberale patij spot zeer met dien hazenloop en beweert dat hare tegenpartij zich zelven heeft om hals gebragt.

Op 17 Nov. jl. werd in Engeland godsdienstig herdacht de troonsbeklimming van Koningin *Elisabeth*. In eene der kerken van Londen hield Dr. *Netler* eene leerrede naar aanleiding van Psalm 44 vers 1, en handelde diensvolgens over de herstelling van het zuivere Christendom, voor 300 jaren ontdaan van alle middeneeuwsche dwaalbegrippen. Ook waarschuwde hij zeer tegen het weder invoeren van de oorbiecht eene nieuwigheid, die naar Rome leidde.

In de St. Pauluskerk voerde de Lord Bisschop van Londen, de heer *Falt*, het woord en wel gedurende *vier* uren. Zijne rede wordt door sommige dagbladen in vele digt ineen gedrukte kolommen medegedeeld. Hij verhief ook zijne stem tegen de oorbiecht en keurde de afschaffing der *algemeene belasting* ten behoeve der Protestantsche kerk af, doch eene zaak, waarop niet kon worden teruggekomen.

De Parijsche *Constitutionnel* verzekert, dat de bevolking van Sardinie vrij algemeen gelooft aan een oorlog, en dat er iets gewigtigs op touw is of wordt gezet, wordt ook opgemaakt uit de talrijke veranderingen van den Ministerraad, soms twee a driemaal op één dag. Geen wonder dat men zegt: „er broeit wat!" Welligt echter zal het de berg zijn, die eene muis baart — als hij iets baart.

Sardinie kan echter alleen niet vechten, en men vraagt met wie?

Tegen Oostenrijk? Dat is geen portuur, zooals de schooljongens zeggen, en tegen Napels?

Dat zou niet onmogelijk zijn.

De Prins van Pruissen heeft den heer *von Manteuffel* ex-kabinets-president, een zeer vleijenden brief geschreven daarin onder anderen gezegd: „gij hebt gemeend alles te moeten afwijzen wat ik u uit erkentenis voor uwe langdurige en getrouwe diensten heb aangeboden, en wel den Grafelijken titel, de erfelijke zitting in het Heerenhuis, en een gezantschapspost. Hierbij zend ik u de order van den Zwarten Adelaar in brillanten, die gij gewis te liever zult aannemen, dewijl mijn Doorluchtige Broeder en Heer u die reeds sedert lang toedacht als eene wel verdiende onderscheiding."

Sommige weinig nadenkende dagbladen hadden voor speld, dat de heer *von Manteuffel* in ongenade was gevallen. Wij hadden, zooals dikwijls uit ons Overzigt bleek, betere gedachten van de erkentelijkheid van den Prins-Regent, jegens een Staatsman, die bij een edel hart een standvastig karakter paarde, iets, dat in dagen, waarin eigenbelang zulk eene groote rol speelt, en de weerhaanpolitiek aan de orde is, te weinig wordt aangetroffen.

Menigeen heeft welligt gedacht: „waar toch de oude Koning van Delhi thans is?" Wij vroegen dikwijls hetzelfde en ontvangen nu antwoord. Hij is onlangs met zijn *Janura Bukht* onder een duchtig escorte, bestaande uit kavallerie en artillerie, naar Calcutta getransporteerd en zal daar zijn vonnis hooren.

De Sultan heeft den heer *de Thouvenel*, die drie maand verlof heeft, bedankt voor de zorg, die hij steeds had, om de goede verstandhouding tusschen Turkije en het Westen te helpen bewaren.

Zoo gaat het altijd — die komt, wordt van alle kanten bekeken, vervolgens dikwijls veroordeeld en beklad, en als hij vertrekt — hard geprezen, terwijl men hem het heilig kruisje namaakt en in stilte mompelt: „goede reis, *niet* tot wederziens!"

Voor Constantinopel ligt thans een Engelsch schip, dat velen doet watertanden, namelijk een handelsvaartuig, 't welk aan boord heeft een gedeelte van de contanten, door zijne Turksche Majesteit te Londen geleend.

De Turksche Regering liep op een galop naar boord van dat vaartuig om den „aap te halen", maar vergeefs. De kapitein eischte — en de kapitein had gelijk — het bewijs, 't welk hij uit Londen medegebragt en dat hij aan het Bestuur had behandigd, dat hij later bij zijne verantwoording van goede overbrengst moest vertoonen, maar — dat stuk was te zoek geraakt in de bureaux!

Het schijnt dus, dat de administratie nog geenszins op volmaakten voet is ingerigt, en men zal nu eerst naar Engeland moeten schrijven, om eene volmagt ten behoeve van den Sultan en van den koopvaardij-kapitein.

Overigens geeft Constantinopel geen nieuws. Eene kabinetswijziging op zigt is toch geen nieuws in dit Eldorado van komen en gaan.

De inschrijving voor het kanaal van Suez ging te Constantinopel zeer naar wensch.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van 23 Nov. Heden is het wets-ontwerp van den heer *Sloet tot Oldhuis*, over de afkoopbaarstelling der tienden, aangenomen met 42 tegen 9 stemmen.

Donderdag zal met de beraadslaging over de begrootings wetten een aanvang worden gemaakt.

Waterhoogte. Arnhem, 22 Nov. 0.65. El; † AP. 7.60. Gew. 15 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 22 Nov. 8 voet 7 duim of 8 voet 5 duim Rijnlandsch.

Uit alle landen van Europa verneemt men, dat het weder zeer ongunstig is. In Engeland hebben zware orkanen geheerscht; in Duitschland overstroomingen door regenbuijen; in het zuiden van Frankrijk is veel sneeuw gevallen en de winter doet zich daarenboven met gestrenge heid gevoelen in Petersburg, Nice, Rome Madrid en verder in geheel Spanje.

Brieven uit Rome melden, dat het de vorige week in de stad en te Ancona en omstreken gesneeuwd heeft, wat zonder voorbeeld was op dit tijdstip van het jaar.

— De Hooge Raad, heeft overeenkomstig de conclusie van den adv.-gen. Karseboom, verworpen het beroep in cassatie, ingesteld door A. *Bijsterveld*, door het hof in Friesland veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van 15 jaren en in de kosten, ter zake van moedwilligen manslag, na reeds vroeger crimineel te zijn veroordeeld.

— Te Schijndel is een huis afgebrand, waarin eene 70 jarige weduwe, die eene warme stoof had genomen, is verbrand.

— Uit Kampen schrijft men:

„Onderscheiden vaartuigen, die door den vroegtijdigen en onverwachten winter in het ijs der Zuiderzee op 2 a 3 uren afstand van Kampen waren vast geraakt en zich daardoor in meer of minder gevaar bevonden, zijn Zaturdag avond jl. te Kampen in behouden haven gebragt; een enkel daarvan heeft de lading grootendeels in zee moeten werpen.

— De Hooge Raad heeft bevestigd een vonnis, waarbij een plattelandsheelmeester was veroordeeld tot f 25 boete en in de kosten wegens het uitoefenen van een anderen tak der geneeskunst, dan waartoe hij bevoegd was. De raad heeft beslist, dat de instructie voor de plattelandsheelmeesters, om voor hen verbindend te zijn, niet in het staatsblad behoefde te zijn geplaatst, maar dat alleen moet worden uitgemaakt, dat die ter hunner kennis is gekomen.

's Gravenhage, 22 Nov. Heden middag is er bij Z. K. H. den Prins van Oranje een groot diner gegeven, dat door Z. M. den Koning, Z. K. H prins *Frederik*, benevens verscheidene hoofdofficieren en meer genoodigden is bijgewoond.

Ommen 20 Nov. Niettegenstaande het rundvee reeds lang merkelijk in prijs gedaald is, wordt de daling thans door de vroeg invallende vorst nog grooter; dientengevolge wordt alhier en in de omstreken het vleesch zeer goedkoop verkocht. Daar het zoogenaamde groen bevrozen is, staan de landbouwers vooral de pinken tot spotprijzen af.

Veendam, 23 Nov. Als iets ongehoords in deze omstreken kan dienen, dat de turf alhier f 6 à f 7, en te Sappermeer f 9 à f 10 de 1000 harde turven kost, zoodat die produkt door de schaarschte meer dan 50 proc is gestegen. *Veend. Ct.*

— Den 16 j.l. ontstond er brand in de woning van *G Garrelts*, bakker te Vlagtwedde, die in den schoorsteen der bakkerij moet zijn ontstaan en zoo spoedig in hevigheid toenam, dat binnen een uur tijds nagenoeg het geheele huis met de schuur eene prooi der vlammen werd. Door spoedig aangebragte hulp mogt het gelukken, een groot gedeelte des inboedels en ook het vee te redden. Het huis was slechts gedeeltelijk verwaarborgd. *Id.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Volgens het blad *l'Orphion* zullen niet minder dan 201 Fransche liedertafels aan het groot zangersfeest deelnemen, dat in het volgend jaar te Parijs zal worden gehouden. Het getal medewerkende zangers bedraagt 6919

— Met betrekking tot de schokken van aardbeving, dezer dagen in Portugal en Spanje gevoeld, verneemt men nader, dat, indien die schokken eenige seconden langer hadden geduurd, de steden Lissabon en Seville onvermijdelijk verwoest zouden zijn geworden. In laatstgenoemde stad is een plegtig *Te Deum* gezongen, om den Hemel voor de afwending van het gevaar en de redding te danken.

— Het *Journal de Saint-Nazaire* deelt, omtrent het onlangs in de Fransche havens gestrande vaartuig *Ville de Cadix*, de volgende bijzonderheden mede:

Een allerhevigste mist had plotseling alles met zulk eenen ondoordringbaren nacht omgeven, dat men elkander op het dek slechts met de uiterste inspanning kon onderscheiden. In dit ijzingwekkende oogenblik strandde het schip, zag men het dreigendste gevaar steeds toenemen, en riep de kapitein — om het eenige mogelijke redmiddel te beproeven — zijne manschappen op het dek bijeen, vragende, wie hunner moeds genoeg had, in den wilden vloed te springen en zwemmende een touw aan den oever te brengen. Slechts *Gucrin*, de stuurman, durfde dien gevaarlijken overtogt wagen, ijlings grijpt hij een touw, een sprong geheel gekleed in zee. Dit koene voorbeeld ontvonkt den moed van den matroos *Leroux*: „Stuurman" roept hij, als gij omkomt, zult gij ten minste niet *alleen* sterven!" Dit zeggende, springt hij hem na in den brullende stroom, wiens huiveringbarend geklots men slechts hooren, maar dien men zelven niet zien kon.

En die hulp was inderdaad aller behoud. Immers, in zijnen kampstrijd tegen het verwoede element door zijne kleederen belemmerd, en op het punt te bezwijken, vond hij steun in *Leroux*, die hem toeroept moed te houden en op zijne schouderen te leunen. Zoo met den kokenden afgrond worstelend, en de golfgevaarten bestrijdend, gelukt het den wakkeren helden den oever te bereiken, waardoor men in staat werd gesteld het schip door middel van planken, met den oever in verband te brengen. Zoo werden, ofschoon niet zonder moeite en gevaren, allen gered. De kapitein, die bij dit alles eene verbazende kloekmoedigheid had aan den dag gelegd, was de laatste die het schip verliet, dat weinige oogenblikken daarna door den afgrond werd verzwolgen.

— Eene dame te Parijs heeft, naar verhaald wordt, van de Godheid of een der heiligen verschrikkelijke openbaringen erlangd omtrent het lot, dat Parijs binnen kort te wachten zou staan. Te gelijk echter is haar, het middel aan de hand gegeven om die vreeselijke toekomst af te weren. Haar zijn nl. gebeden ter hand gesteld, die de Godheid zullen vermurwen. Dit deelde zij natuurlijk haren biechtvader mede, die het raadzaam oordeelde, met haar een reisje naar Rome te maken, waar, naar zij nu zeggen, *Pius IX* de gebeden heeft goedgekeurd, die nu bij duizende exemplaren voor 2 frs. verkocht worden, zoodat de uitgaven voor het reisje welhaast met woeker zullen zijn teruggewonnen. Wie zal zich nu nog aan loterij, beurs- of bankspel willen wagen, als de godsdienst of het bijgeloof — voor velen sijnoniem — zulk een gemakkelijk middel aan de hand geeft om zonder kans van verlies, zich te verrijken?

ENGELAND.

In Engeland wordt het proces *Montalembert* nog algemeen besproken. De *Times* zegt daarover o. a. thans weder:

„Wanneer de muren van Jericho niet invallen voor de bazuin van den heer *de Montalembert*, dan is dit niet te wijten aan het gemis van kracht van het instrument. Het is inderdaad eene aanspraak op het papier, wij vergeten de pen, het is de heer *de Montalembert* die ons toespreekt. Wat is de bron zijner ingeving? Een woord is voldoende om die te noemen. Wij zijn in dit rijk zoo gelukkig door het bezit van vrijheid, dat wij bijna vergeten, dat er zoo iets bestaat als een hartstogt voor de vrijheid of, wanneer wij er aan denken, dan verwarren wij dien met het razen en den onzin van Chartisten, Socialisten of Italiaansche volksleiders. Wij schatten de vrijheid steeds hoog als een voorregt, maar wanneer wij er van hooren spreken als van een hartstogt, dan klinkt het revolutionair in onze ooren. Iemand zou met geene mogelijkheid een slechtere stof kunnen kiezen voor eene redevoering dan datzelfde onderwerp van „vrijheid." Drie of vier hoogdravende zinsneden tot verheffing der vrijheid zouden ter zelfder ure de halve vergadering van het Lagerhuis de zaal doen ruimen en de leden naar hunne karbonnades zenden. De reden is, dat wij vrijheid bezitten en onze begeerte dus verzadigd is. Wanneer wij den hartstogt naar vrijheid wenschen te leeren kennen, dan moeten wij het oog slaan op iemand die ze niet bezit, doch die de behoefte er aan gevoelt."

— Door den N.-Amerikaanschen chemist, dr. *de Cox*, is uitgemaakt, dat zich in de uit Europa naar Amerika uitgevoerde port, sherrey en madera *geen droppel* druivennat bevindt. Het is een mengsel van hop, honig, rum, een of ander zuur, enz., of van gerst, bittere amandelolie, zwavelzuur, aluin, enz.

ITALIE.

Den 11 Nov. 1842 werd de Grieksche kerk van den H. Nicolaas te Messina op last van den Gouverneur dier stad gesloten en in beslag genomen. De openbare meening uitte hare afkeuring over dezen maatregel, en algemeen werd geloofd, dat de koning van Napels eindelijk zou toegeven, doch na verloop van zestien jaren heeft hij nu de zaak op een geheel andere wijze ten einde gemaakt: hij heeft nl de kerk met al haar kostbaar vaatwerk en andere sieraden aan de catholieken geschonken. De te Messina wonende Grieken, hetzij onderdanen van koning *Otto*, hetzij genaturaliseerde Hellenen, hebben tegen deze handeling een protest geteekend en dit aan hunnen consul, den heer *Paudisi Paudeli*, medegedeeld; en door de Grieken, die onderdanen van de Porte zijn, is een gelijk protest aan den Turkschen gezant te Napels ingezonden.

ASSEN, 25 *November*.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Woensdag, 24 Nov. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. $2\frac{1}{4}$ pCt. 64 percent. Dito 4 pCt. $98\frac{3}{16}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. $106\frac{1}{8}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pC. $87\frac{7}{16}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad merkelijk hooger, op November f 477. — Raapolie hooger, op zes weken f 45. — Tarwe prijshoudend. — Rogge hooger, 119 ponds Archangelsche f 180. — Haver prijshoudend.

Met leedwezen berigten wij, dat de besmettelijke long ziekte is ontstaan te Broekhuizen, gemeente Ruinerwold bij een rund van den landbouwer *R. E. van den Berg*, alsmede in de kom der gemeente Havelte bij een der runderen van den landbouwer *Klaas Veld* in de kluft Eursinge.

* Men verneemt dat binnen kort zal worden verpacht de tolheffing aan de drie gabellen op den Provinciale weg tusschen Rolde en de Hilte, over een driejarig tijdvak, ingaande 1o Mei 1859.

— Heden morgen om 8 uur en 30 min., stond de therm. van *Fah.* alhier op $22\frac{1}{4}$ graden. Gister wees hij ter zelfder tijd 32 graden.

— In het veen bij Donkerbroek is een groote koperen handketel gevonden, die tot groote teleurstelling van den vinder geen schat maar klijn bevatte.

— Op de jongstleden gehouden midden Coevordsche beestemaandag is bij het Loo door het onbesuisd rijden een zestienjarig meisje van Erm, gemeente Sleen, overreden. Hoewel de paarden op haar been hebben getrapt en de wagen daarover is gegaan, is hetzelve niet gebroken, maar erg gekneusd en gewond.

— Blijkens een berigt uit de *Pr. Gr Ct.*, is men aan het Postkantoor te Groningen verlegen, werwaarts een brief te verzenden, geadresseerd naar *Nieuw-Dordrecht*. Dit onbekende land is een gehucht onder de gemeente Emmen, sedert 1855 in een deel der uitgestrekte Noord- en Zuidbarger veenen aangebouwd en telt thans nagenoeg eene bevolking van 400 zielen.

— Den 17 dezer had te Eelde een droevig voorval plaats. De landbouwer *J. B. R.* des morgens in de schemering

DE VERTELLER ENZ.

Lotsverwisseling.

Vijfhonderd vier en zestig jaren geleden woonde op den top van een' hoogen berg in de nabijheid van Sulmona in het koningrijk Napels, een eenvoudig kluizenaar, wiens naam in die omstreken met eerbied werd genoemd.

Ver van het gewoel der wereld doorleefde hij zijne dagen in stille eenzaamheid, die geheel en al gewijd was aan het peinzen over de Goddelijke genade, het gebed en het kweeken van kruiden in een' kleinen tuin, die zijne hut omgaf. De roep zijner vroomheid was heinde en ver verspreid, en menigmalen werd zijn ootmoedig gebed gestoord, door een of ander angstig kloppend hart, dat hem raad en hulp kwam afsmeken, om op den weg der zaligheid terug te kunnen keeren, waarvan de onrust dier dagen en het snoode voorbeeld van de grooten der aarde

bezig zijnde roggeschoven van den balk te werpen, had het ongeluk uit het slop of de opening te vallen, met dat ongelukkig gevolg, dat hij den 19den daaraanvolgende niettegenstaande alle aangewende geneeskundige hulp aan de bekomen wonden is overleden. De overledene had den ouderdom van acht en vijftig jaren bereikt en laat eene diepbedroefde weduwe met acht kinderen na, waarvan eenige te jong, om hun verlies te beseffen. *Pr. Gr. Ct.*

Pelze, 18 Nov. Heden heeft hier bij den koopman *B Tictema* een bijzonder verschijnsel plaats ge onden. Na het middagmaal werden allen, die daaraan hadden deelgenomen, plotseling ongesteld, door opzetting en spanning van het lijf, gepaard met walging en daarop gevolgde hevige braking en diarrhee, tengevolge waarvan eenige der deelgenooten den volgenden dag daaraan nog erg laboreerden. De ware oorzaak hiervan is niet met zekerheid na te gaan. Er zijn eerst graauwe erwten gebruikt en daarna soep met uijen en sellerij, zoodat men vermoedt dat er hoogstwaarschijnlijk in die groente zich eenig schadelijk kruid heeft bevonden. Andere redenen zou men er niet voor kunnen bijbrengen. *Id.*

Wolvega, 23 Nov. Gisteren avond ongeveer half vijf is de boereplaats van den landbouwer *L. P. Woudsma* te Oldetrijne, in de gemeente Weststellingwerf, eene prooi der vlammen geworden; 7 runderen zijn in den brand omgekomen en p. m. 22 koesëten hooi verbrand. Mede door de spoedig aangebragte hulp met de brandspuiten van Wolvega, zijn de beide onmiddelijk ten westen staande huizen van de wed. *P. A. Fabriek* en A. *P. Fabriek* bewaard gebleven. De brand is in den schoorsteen het eerst ontstaan; men zegt, dat het huis alleen tegen brandschade is verzekerd.

Dat dit ongeluk vele landbouwers tot waarschuwing zij, die tot heden nog niet hebben kunnen besluiten hun vee, koren en verdere roerende goederen voor brandschade te verzekeren, en dezelve aanspore, om van de goede gelegenheid, welke daartoe bestaat, onder anderen in de maatschappij voor roerende goederen, enkel van landbouwers en veehouders onderling te Oudewater, alsnog gebruik te maken, ten einde zich daardoor voor groote schade te vrijwaren, eer het omwijlen te laat is.

Meppel, 24 Nov. Heden voordemiddag had alhier de verkiezing plaats van twee leden van de Kamer van Koophandel en Fabrieken; 43 stembilletten zijn ingeleverd en de aftredende heeren *J. Oosterveen* en *J. Theunissen* zijn respectivelijk herkozen met 29 en 32 stemmen. De heer *J. Doggen* heeft 14 stemmen gehad, terwijl de overigen waren verdeeld op verschillende personen.

Uffelte, 21 Nov. Dat armoede en gebrek dikwijls aanleiding tot oneerlijkheid geven, is hier alweder gebleken. Gisteren nacht zagen *H Pekel* en zijn broeder een man, met een zak op den rug, voor hun huis over het ijs gaan. Zij achtervolgden hem, en zoo bleek het hun, dat de verdachte persoon zekere P. W. was die turf droeg, welke hij zeer waarschijnlijk aan *van Dijk* alhier onvreemd had. Daar zulke kleine dieverijen hier niet zelden plaats hebben is het te wenschen dat de daad bewezen en gestraft moge worden.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Horsten, 21 Nov. Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Horsten is, ter beroeping van een eigen leeraar, het navolgende twaalftal candidaten opgemaakt: *H. C. Speckman* te Vlagtwedde, *N. E. van Laer Dinckgreve* hulpprediker te Bakkeveen, *P. Zuidema* te Kiel-Windeweer, *J. B. Goudschaal* te Scheemda, *T. Buiter* te Zuidlaren, *L. S Meijer* te Groningen, *P. Damsté* te Groningen, *W Winsemius* te Groningen, *H. Miedendorp* te Groningen, *W. J. Coenen* te Hervelt bij Wageningen, *P. P. Clinge Doorenbos* te Utrecht en *R. Hoornsma Kannegieter* te Zeerijp

INGEZONDEN STUKKEN.

Wij worden verzocht nog het volgende op te nemen:

Hoogeveen, 20 Nov. Vrijdag avond had in het nieuwe sociteitsgebouw eene buitengewone vergadering plaats der genootschappen: *Oefening kweekt kunst* en *Paludana*.

De talrijke opkomst van ingezetene familien en vreemdelingen getuigde van de gunstige verwachting, welke men van deze kunstbeoefenende genootschappen had.

Deze verwachting werd echter verre overtroffen; — zigtbaar was het, in de gespannen aandacht en in de onverholene goedkeuring, die de werkende leden te beurt viel, dat men een genotvollen avond had.

Wij kunnen ook niet nalaten, om door middel van dit blad de tolk te zijn van den lof, welke den leden dezer genootschappen en ook andere beoefenaars, die hunne talenten hebben willen leenen tot verhooging van het genoegen, toegebragt mag worden.

Wat de zang betreft, hoogst voldaan was men over de zuivere uitvoering; — schoone, zeer gecultiveerde en krachtige mannenstemmen droegen met waar gevoel en talent eenige keurige zangen voor, waarvan bovenal de *Soloquartet* en de *Schnelmarsch*, beide van *P. Stutterheim*, zeer voldeden.

Ook stelde de directeur, de heer *C. Hagedoorn*, het publiek weder in de gelegenheid, om, in de Air *varié pour le Violon*, hem in zijn zuiver spel te bewonderen.

Bij afwisseling werden door eenige heeren stukken uit dramatische poësie voorgedragen: — de ongedwongenheid en natuurlijkheid, vrij van gemaaktheid, de zuiverheid der taal, de gepastheid der gestes, standen, en geheel het doordringen in en juist uitvoeren der gedachten en bedoelingen der auteurs deden deze eenigermate theatrale voorstellingen veel bijval vinden.

Ontbeert men op het afgelegen Hoogeveen het genot, dat men in groote steden menigvuldig heeft, om de groote meesters in de schoone kunsten te kunnen hooren, — het bezit in deze kunstbeoefenende inrigtingen hiervoor eenige vergoeding; terwijl de werkende leden eene voldoening vinden, grooter dan het aanschouwen van het schoonste, wat anderen kunnen aanbieden, nl. de ontwikkeling, beschaving en het reine genot, dat de kunst aan al hare beoefenaars schenkt.

MENGELWERK.

Niet onaanzienlijk is de handel die in menschenhaar wordt gedreven. Alleen de Londsche haarhandelaars voeren jaarlijks niet minder dan 5 ton (100 centenaars) in. Wanneer die invoer slechts van het toevallig afsnijden afhing, zou de markt zeer onvoldoende voorzien zijn; er moet dus een regelmatige oogst zijn, waarop men zich ten bepaalden tijde met zekerheid kan verlaten, en wezenlijk is er afzonderlijke markt voor donkere haren en een voor lichte.

Het lichte haar is uitsluitend een Duitsch product. Het wordt door de agenten van eene Hollandsche maatschappij verzamelt, die jaarlijks, om bestellingen te bekomen, Engeland bezoeken. Tot voor ongeveer 50 jaren was het lichte haar het meest van alle soorten gezocht. Een eigenaardige gouden tint was zoo geacht en zoo hoog in prijs dat de handelaars slechts hunne bevoorregte klanten er mede voorzagen, aan wie zij het voor acht schilling het ons, dus voor nagenoeg het dubbele van den prijs des zilvers verkochten.

Thans is echter het donkerbruine haar uit Frankrijk meer getrokken. Dit is denkelijk daaraan toe te schrijven dat de haarkleur van het Engelsche volk in de laatste vijftig jaren donkerder is geworden, iets dat wederom te verklaren is uit de meerdere vermenging met individuen uit zuidelijker landen. Het zwarte haar wordt voornamelijk uit Bretagne en het zuiden van Frankrijk ingevoerd, waar het door de agenten van eenige parijsche groothandelaars wordt verzameld. Gemiddeld beloopt de aankoop dezer firma's jaarlijks meer dan 100.000 kilo. De prijs dien men voor het haar van elk hoofd betaalt, is 1—5 francs, naar het gewigt en de schoonheid; het eerste is meestal tusschen 4 en 5 ons. De reizende handelaars zijn steeds met een rijk assortiment linten, kanten, zijden waren en goedkoope juwelen voorzien, tegen welke zij even dikwijls als tegen geld, het haar inwisselen. Zij bezoeken alle markten en openbare vermakelijkheden in hunnen omtrek. Een reiziger die eene markt in Bretagne bezocht, zegt: In de verschillende deelen der bonte volksmenigte bevonden zich drie of vier koopers dezer waar; zij trekken het land door om op de markten de vlechten der boeren meisjes te koopen, die inderdaad dit artikel even zoo geregeld ter markt schijnen te brengen als erwten en kool. Deze meisjes hebben bijzonder schoon haar en meestal in groote hoeveelheid. Men zoude meenen dat het vrouwelijk gevoel zulk eenen handel onoverkomelijke bezwaren in den weg zoude leggen, maar hier scheen het geene zwarigheid te hebben, bezitsters van schoone hoofden te vinden, die het haar zoo bereidwilig mogelijk verkochten. Wij zagen verscheidene meisjes, het eene na het andere, als schapen geschoren worden, en even zoo vele stonden met hare mutsen in de hand voor de schaar gereed; haar lang haar was uitgekamd en hing tot op de heupen neer. De operateurs waren deels mannen, deels vrouwen. Naast den handelaar stond eene groote mand, waarin het tot een bos gebonden haar zoo als het van het hoofd kwam werd geworpen.

Wat de persoonlijke schoonheid betreft, verliezen de meisjes door het verlies van het haar niet veel, daar zij, volgens Bretagner mode, eene naauw sluitende muts dragen, die alle spoor van haargroei, en dus ook het gemis van haar, geheel verbergt.

Het op die wijze verkregen haar wordt aan den groothandelaar verzonden, door wien het bereid, gesorteerd en aan de haarwerkers tegen ongeveer 20 francs het kilo verkocht wordt. De groothandelaar, die het haar koopt onderwerpt het eerst aan een naauwkeurig onderzoek, en door oefening is de Engelsche in staat, door den reuk het Duitsche en Fransche haar van gelijke kleur te onderscheiden; hij beweert zelfs naauwkeurig te kunnen bepalen welk haar uit Engeland, Wales, Ierland en Schotland afkomstig is. De Fransche handelaars bezitten, naar men zegt, de bekwaamheid om uit teekens, die zoo gering zijn dat zij de geleerdste onzer natuuronderzoekers en physiologen in verlegenheid zouden brengen, het onderscheid te ontdekken tusschen het haar, getrokken uit niet ver van elkander verwijderde deelen van Frankrijk

Boekaankondiging.

Wij hebben weder twee afleveringen ontvangen van de reeds vroeger door ons besproken nieuwe lettervrucht van den heer W. *J. Hofdijk*, getiteld: Ons voorgeslacht in zijn huiselijk en openbaar leven. Na het lezen van deze afleveringen, worden wij nog versterkt in onze gunstige meening over dit nieuwe werk, waarin de kundige en geniale schrijver ons een zoo helderen blik doet slaan in het inwendig leven onzer voorouders. Op iedere bladzijde ontmoet men de meesterhand en den diepen en bestudeerden blik der kennis, om niet te spreken van den schilderachtigen stijl, waaraan wij ook reeds vroeger welverdiende hulde bragten. Het werk kan dan ook als eene aanwinst van onze Vaderlandsche litteratuur worden beschouwd en verdient eene plaats in de huiskamer van iederen beschaafden Nederlander. Voegen wij er nog bij, dat de boekhandelaar A. *C. Kruseman* te Haarlem voor uitvoering zorgt, niet minder schoon dan alles wat de pers van dien verdienstelijken uitgever verlaat.

CORRESPONDENTIE.

Wij ontvangen in den laatsten tijd herhaaldelijk klagten over het niet of te laat ontvangen van de courant; vooral is dit het geval met couranten, die naar Meppel verzonden worden. Wij geven aan onze lezers de verzekering, dat de verzending van onzentwege steeds met de meeste naauwkeurigheid geschiedt, en verzoeken hen dus, ten dezen bij het betrokken post- of distributiekantoor onderzoek te doen, terwijl wij hen dringend uitnoodigen, om, zoo zij eenige aanleiding tot gegronde klagten vinden, ons daarmede bekend te maken, daar wij ons alsdan dadelijk tot den Minister van Financien zullen wenden.

— Wij hebben een berigt ontvangen uit Donkerbroek, volgens hetwelk aldaar op den 16 dezer 1o. koeijen in het land liepen te weiden, 2o. gehooid werd, 3o zelfs gemaaid werd en 4o. eenigen op schaatsen liepen. Gaarne souden wij eenige toelichting van dit berigt wenschen

ADVERTENTIEN.

BUITENGEWONE VERGADERING

van het Natuur- en Scheikundig Genootschap, op Donderdag den 25 Nov. 1858. Aanvang 7 uur.

Van wege 't Bestuur,
Dr. J. VAN DER SCHEER, Az,
Secretaris.

Vergadering

der tweede afdeeling van het **GENOOTSCHAP *ter bevordering van den Landbouw in Drenthe***, op Woensdag 1 December e k., 's nademiddags één uur, ten huize van J. B. SCHUT te Assen.

Assen, 23 November 1858.

De Secretaris,
D. COHEN.

Posterijen.

Veranderde Pakket-verzending.
Kantoor *ASSEN*.

De DIRECTEUR van het Postkantoor te Assen brengt ter kennis van het Publiek, dat, door STAKING der Zwolsche Stoombootdienst, van af heden de brieven naar Meppel, Zwolle en 't geen daarover loopt, dagelijks per buitengewoon postrit zullen verzonden worden, waarvoor de busligting aan 't Stadshuis om 6 uur 30 min. en aan 't kantoor om 6 uur 45 min. 's avonds zal plaats vinden; voor de brieven naar Groningen en 't geen daarover loopt, busligting aan 't Stadshuis 's avonds om 9 uur 30 min. en aan 't kantoor om 9 uur 45 min.

Zondags zal het pakket naar Groningen mede om 7 uur 's avonds gesloten worden en het kantoor-uur van 9—10 uur vervallen.

Assen, 22 Nov. 1858.

De Directeur voornd.,
H S. GRATAMA.

Posterijen.

De DIRECTEUR van het Postkantoor te Meppel brengt bij deze ter kennisse van het Publiek, dat tengevolge der tijdelijke staking van de dienst der Zwolsche Stoombootmaatschappij en daarmede verbondene Diligence-onderneming, van heden af tot nadere bekendmaking, eene dagelijksche tweede postdienst is geopend, waarmede de brieven des nachts worden verzonden en waarbij tevens zal worden geëxpedieerd naar Steenwijk en de provincie Friesland.

In de vertrek-uren der gewone posten en de tijdstippen der busligtingen komt hierdoor geene verandering.

Meppel, 22 Nov. 1858.

De Directeur voornoemd,
D. CARBASIUS.

van dien tijd, zoo menigeen hadden doen afdwalen

Wie sprak zalvender dan Pater Petrus de Mourkon? Wie stortte zoeter balsem in het gewonde hart, dan die eenvoudige kluizenaar, die alle menschen naar zich zelven beoordeelende, zachtmoedig goedertieren, herbergzaam en vredelievend was. En wie zoude niet volgaarne dien eenvoudigen, doch regtschapen man, de kalmte waarin hij zijne dagen sleet, ten einde toe zien bezitten, en wie op aarde zoude ooit de wreedheid gehad hebben, eene kroon op de grijze kruin te drukken, die slechts bestemd was om door de eenzame lamp te worden verlicht, die de duisternis uit zijne cel verdreef? En toch, dat vreesselijk ongeluk was voor Pater de Mourkon weggelegd, en de heerschzucht, de nijd en de wangunst van anderen werden de hefboomen, die den eenzamen kluizenaar aan zijne zoete droomen ontrukten en hem hier op aarde diep ellendig maakten

Paus Nicolaas IV was gestorven; zeven en twintig maanden lang bleef de Pausselijke stoel door de stijfhoofdigheid der cardinalen onbezet, en toen zij eindelijk begrepen, dat een langer uitstel niet anders dan hoogst ongunstig op de leeken kon werken, besloten zij den Sulmoneeschen kluizenaar op den stoel van Rome te plaatsen. Het decreet der cardinalen werd in handen gesteld van Berault de Gout aartsbisschop van Lyon, die door vier andere geestelijken en den cardinaal Colonna vergezeld, den weg naar Sulmona opgingen. Zij werden aan de kluis van Peter ontvangen, even zooals deze alle anderen, die hem naderden, ontving, dat is, zijne deur bleef gesloten en slechts door een met ijzeren tralien voorzien venster ontwaarden zij een' twee en zeventigjarigen grijsaard, bleek en uitgeteerd van gelaat, holoogig en met verwarde hoofdharen en baard

De aartsbisschop van Lyon bood hem zijne acte van benoeming aan en verklaarde hem, dat het conclave hem met eenparigheid van stemmen had benoemd; tevens bad hij hem, niet te weifelen, maar een spoedig besluit te nemen om een einde te maken aan den treurigen toestand der kerk, die nu reeds zoo langen tijd regeringloos was geweest. Peter wierp zich met het aangezigt ter aarde, en na langen tijd in deze houding te hebben gebeden rigtte hij zich op, en verklaarde hij zijne roeping te zullen volgen. Hij werd daarna te Aquila gewijd en beklom den Pausselijken zetel onder den naam van Celestyn V.

De nieuwe Paus beijverde zich eenige misbruiken, die van lieverlede ingeslopen waren, te herstellen, maar hij vond overal zooveel tegenstand, en hij gevoelde zich zoo zeer ongeschikt, om in dien maalstroom van intrigues van allerlei aard rond te doolen, dat hij volgaarne aan de inblazingen van eenige cardinalen gehoor gaf, die, misbruik makende van de teederheid van zijn geweten en hopende stem te vervangen, de pligten en de gevaren van zijnen hoogen werkkring onmatig vergrootten en den last, dien zijne schouderen te torschen hadden, onnoodig verzwaarden. De kardinaal Gaetano ging zelfs zoo ver, dat hij noch kunstenarijen, noch schelmerijen spaarde, om den eenvoudigen man te nopen de kroon weder neder te leggen, die hij zelve hoopte op te rapen en zeker booswicht overhaalde om zich te verkleeden en onder de gedaante van den Engel des lichts, uit naam van den Allerhoogsten en op stra

Uittreksel.

Bij beschikking van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te Assen van den zeven en twintigsten Julij 1800 acht en vijftig, gratis op de afgegevene grosse geregistreerd, is het huwelijk tusschen AALTIEN DRENTHEN, zonder beroep, en JAN KRAMER, vroeger Grutter, thans zonder bepaald beroep, wonende beiden te Smilde, doch de laatste gedetineerd in het huis van tuchtiging te Leeuwarden, ten verzoeke van eerstgenoemde, ***ONTBONDEN*** verklaard, -- zijnde verder de verzoekster, bij beschikking van gemelde Regtbank van den zeventienden September 1800 acht en vijftig, gratis op de grosse geregistreerd, toegelaten, om eerstgenoemde beschikking vrij van zegel en registratieregten en vrij van alle andere kosten, ten uitvoer te leggen.

Assen den 23 September 1858.

Voor extract conform.
De Procureur van de verzoekster,
A. VOS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Norg roepen bij dezen de

HULPONDERWIJZERS,

welke genegen mogten zijn de **VACANTE SCHOOL** te ***EEN*** **tijdelijk** waar te nemen, op, om zich binnen acht dagen na heden bij hen aan te melden.

Het inkomen aan deze betrekking verbonden, bedraagt met inbegrip van Rijks- en Provinciale toelagen f 119—„.

Norg den 24 Novemb r 1858.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
L HOMAN
E. EGBERTS

De Boekhandelaar L. F. J. HASSELS te Amsterdam heeft verzonden:

De Rijks-Veldwacht bedreigd (eene stem uit de Tweede Kamer); **de Rijks-Veldwacht verdedigd** (eene stem uit het Volk) . . . f 0—25

En zal eerdaagsch verzenden:

Jaarboekje voor Rederijkers. 1859. 3de Jaargang, met Portret en Insigne Kaart . f 2—25

De Notaris Mr. W. O SERVATIUS te Dwingelo, zal ten verzoeke van J. S. LUXWOLDA te Smilde, in de Nieuwe Veenhoop aldaar, op Maandag den 29 November e k., des avonds te 7 uren, publiek bij inzate veilen:

Eene voor korten tijd nieuw en hecht gebouwde ***BEHUIZING*** met annexe ***Schuur*** en bijgelegen ***Tuin***, zeer gunstig staande en gelegen aan den straatweg, midden in het volkrijkste gedeelte der gemeente Smilde en voor allerlei neringen zeer geschikt.

Rog- en Pelmolen

te Oosterwolde.

De Notaris TADEMA zal op Maandag den 29 November 1858, des avonds te 5 uur, in de GOUDEN KLOK te Oosterwolde, bij voorloopige toewijzing, en op nader te bepalen dag en plaats finaal, in het openbaar, bij strijken verhooggelden, verkoopen:

Een groote welbeklante ***Rog- en Pelmolen***, zeer hecht op voetstuk van steen gebouwd en benevens de bijbehoorende ***Molenaars huizinge***, in 1850 geheel nieuw gesticht, met derzelver ***Grond*** en ***Tuin***, groot 71 roeden en 50 ellen, staande en gelegen aan den kunstweg bij de vaart te Oosterwolde, eigen aan W. A. v. d. MEULEN, die aan de gegadigden persoonlijk, op aanvraag alle verlangde inlichtingen zal geven, zijnde op 12 Mei 1859 te aanvaarden.

Het **ARMBESTUUR** der Hervormde Gemeente te Odoorn is voornemens, op Maandag den 6 December e.k., des middags 12 uur, ten Gemeentehuize aldaar, bij enkele inschrijving

aan te besteden:

Het bouwen van een nieuw ARMHUIS te Odoorn, met bijlevering der benoodigde MATERIALEN.

Het BESTEK ligt ter lezing te Assen bij SOMER, te Koevorden bij VAN TAREL en te Odoorn in het GEMEENTEHUIS.

Nadere inlichtingen te bekomen bij W. VAN ENST, als ook bij het LID van voornoemd Armbestuur te Odoorn.

Odoorn den 23 November 1858.

Namens het Armbestuur voornoemd,
R. LESSCHEN,
Boekh.

Het **BESTUUR** van den Kunstweg van af Gieten tot en voorbij Emmen, zal op den 15 December e k., 's morgens te elf ure, ten huize van J. SMIT te Borger,

aanbesteden:

Het bouwen van zes TOLHUIZEN, met bijlevering der MATERIALEN.

De BESTEKKEN liggen ter inzage te Assen bij SOMER en KUIPERS, te Groningen bij UITHOF, te Zuidlaren, Gieten, Borger, Gasselte, Odoorn en Emmen in de Gemeentehuizen

Nadere inlichtingen te bekomen bij den Hoofdopzigter W. OOSTERLAAK te Assen en bij de LEDEN van het voornoemd Bestuur.

Borger den 2 November 1858.

Namens het Bestuur voornoemd,
De President,
L. OLDENHUIS TONCKENS.
De Secretaris,
J. D. DIBBITS.

Het SCHEI- en GENEESKUNDIG PRÆPARAAT is een nieuw en uitmuntend middel ter versterking van het Haar.

Hetzelve bevat in eene juiste verhouding alle bestand deelen, welke het Haar tot voedsel dienen en de huid versterken. Het reinigt het Hoofd van de schilfers, belet het uitvallen en bevordert den groei der Haren, is uitermate verfrisschend en van het fijnste parfum. — Prijs per Flacon f 1 20.

Het eau des Carmes

van MARGARETHA GRASS werkt gunstig bij krampachtige verzwakkingen van zenuwgestel en spijsverterings organen, bij flaauwten, aanvallen van beroerten, ongeregelden bloedsomloop, en vervangt de Hoffman's druppels met veel zekerder en aangenamer werking, in alle voorkomende gevallen.

Bij ieder Fleschje wordt eene aanwijzing tot gebruik afgegeven. Het kleine fleschje 50 cts., het heele f 1.

De Oostersche Anti-Rheumatische Kruiden-Olie is uit vlugtige Planten-Oliën, vereend met de Cajapoet-Olie, te zamen gesteld en geneest alle rheumatische ziekten en verlammingen, pijn in de gewrichten, verstijvingen in de pezen en andere aandoeningen.

De inwrijving geschiedt tweemaal daags met de vlakke hand; het lijdende deel wordt daarna met flanel of baai gedekt, dat voor het vuur warm gemaakt is.

Brabander's Chocolade-koekjes

met worm-afdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking en worden gaarne door de kinderen genomen.

De Geneesheeren BEIJER, GEERLING, HOPMAN en FAHRMEISTER hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

Zij kosten 40 cents het doosje.

Ravizza's Tand-Mastiks tot plombering van holle Tanden en Kiezen. Het gebruik daarvan is zeer eenvoudig; men reinigt des avonds het holle gedeelte zorgvuldig, bevochtigt een stukje Boomwol met de MASTIKS en brengt dit zoo vast mogelijk in de holle Kies, waarin het zich spoedig verhardt en als het ware met de Kies vereenzelvigt. Het fleschje kost 90 cents.

Violet-Powder is een welriekend Poeder, dat de daarmede ingewrevene huid ongemeen verfrischt blank maakt en de liefelijkste geuren om zich heen werpt. Het is ook voor de luijermand zeer aan te prijzen. Het pakje kost 40 ct.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

En in de bekende Depôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 15—20 Nov. Ondertr. Roelof Romberg en Hendrikje Koster; Arend Kat en Jan je Se neu; Albert Voerman en Gesina Kleine. — Geb. Engelbert Warnens en Aaltjen Faas. — Geb. Hilligje Prins geb. Pol, van z.; Hendrikje Baven geb. Koster, van z.; Tetje Lenten geb. de Jong van d.; Josina Maria Kooiman geb. Smith, van d.; Johanna Damming geb. Kleine, van z.; Geesje Meinen geb. Kuiper, van d. — Overl. Harm Roelofs Koster, echtgenoot van Zwaantje ten Oever, 67 j; Margje Jans Koster, wed. van G. K. van Goor, 79 j.; Pieter Duitgenius, 3 j.; Jantje de Jong, 1 week.

MARKTBERIGTEN

GRONINGEN, 23 Nov. De omzetting in Granen was heden zeer gering. — Tarwe is bijna niet in omgegaan. — Rogge en Boekweit aan benoodigden prijshoudend. — Gerst schaarsch aangeboden en iets hooger verkocht. — Dikke en witte Voerhaver in een doen; zwarte 10 ct. lager. — Boonen als voren. — Gort stil. - - Koolzaad hooger gehouden, doch niet in omgegaan. — Raapolie f 43 50.

Coevorden, 22 Nov. Rogge f 5.60 a f 5.75. Boekweit f 4.25 a f 4.75. Boter per ned. pd. f 0.65.

Hoogeveen, 23 Nov. Rogge: hoogste f 6,00, laagste f 5,75. Boekweit: hoogste f 4.75, laagste f 4,50. -- Haver: hoogste f 0.00, laagste f 0,00. Boter per Ned. pd. hoogste f 0.95 laagste, f 0.75; per 1/4 vat hoogste f 38.00, laagste f 30—. — Honig per Ned. pd. f 0.00. — Was, de 00 Ned. pond f 000. —Roggebrood de 6 Ned. ponden f 0.42 de 3 Ned. ponden f 0.21.

Steenwijk, 22 Nov. Rogge f 6,20 a f 6,80 — Boekweit f 4.90 a f 5.75. Boter per 1/4 vat f 00.00 a 00,00.

Oldemarkt, 20 Nov. Boter 1/4 v. f 49.50 a 00.00.

Heerenveen, 20 Nov. Rogge f 6.35. Boter per 1/4 v. f 50.00.

Noordwolde, 18 Nov. Rogge f 6.00 a 6.60. Boekweit f 5 00 a 5.60. Boter per Ned. pond f 0.91 a 1.04.

AMSTERDAM, 23 Nov. Zwolsche BOTER f 48 a 52. — Kamper-Eilands HOOI f 36.50 a 39. — HAVER prijshoudend; Koningsb. f 9.50 per 100 kilo. — BOEKWEIT hooger verkocht; 119, 121, 122 ℔ Holsteinsche f 188, 192, f 195. — KOOLZAAD dadelijk £ 1 hooger, op levering zonder gestelde verkoopers; Deensch £ 72 1/2; op 9 vaten Olie dadelijk £ 78. — LIJNZAAD zonder handel — RAAPOLIE williger; op 6 weken f 44 3/4; Vliegend f 43 1/2; to. Dec f 41 3/4 f 42; Mei f 42 1/2, 3/4. — LIJNOLIE dadelijk onveranderd, op levering flaauw; op 6 weken f 31 1/4; Vliegend f 30; Dec. f 29 1/4 Maart f 30; April f 30 1/4; Mei f 30 1/2. — HENNEPOLIE op 6/w. f 36 1/4; Vliegend f 35. - RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 80 a f 85. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 11 a f 13 1/2.

SCHIEDAM, 20 Nov. MOUTWIJN f 14 per vat contant met meer handel. — JENEVER 100 pct Amst. proef f 17 1/2 a f 18 per vat contant bij partij.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 23 Nov. Het ruime marktplein was heden wederom goed voorzien van runderen en bestond er meer levendigheid in den handel, dan in de laatste dagen het geval is geweest; melk- en vaalmelkkoeijen van f 60 tot f 90 en hooger, vetten van 18 tot 24 ct. het halve Ned. ℔; schapen ruim aangevoerd, evenwel met weinig handel; varkens schaarsch ter markt, van f 8 tot f 25; geslagte dito ruim aan, van f 40 tot f 50 de 100 Ned. ℔.

LONDEN, 22 Nov. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 4360 runderen. 99 kalveren en 22.989 schapen. Voor runderen was de markt iets beter, overigens onveranderd.

236e STAATS-LOTERIJ.

2e Klasse. *Prijzen van f 100 en daarboven.*

1e Lijst. Nos. 1913 en 4936 ieder f 1500. — No. 14358 f 400. — Nos. 3307 en 11906 f 200. — Nos. 4235, 4561, 6194, 9619, 11885, 15422 en 17174 ieder f 100.

2e Lijst. No. 17638 f 20.000. — No. 6443 f 5000. — No. 3114 f 2000. — Nos. 5208, 6193 en 15712 ieder f 1000. — Nos. 1909 en 5977 ieder f 400. — Nos. 4240, 4298 en 19750 ieder f 200. — No. 8889 f 100.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	22 Nov.	23 Nov.
Nederl. W.S.	2 1/2	64 3/16	64 1/8
——	3	75 5/8	75 9/16
——	4	98 1/4	98 1/8
Amort. Synd.	3 1/2	92 1/4	92 1/2
Handelm.	4 1/2	141 3/4	142
O. I. Leening	4	98	97 13/16
Aand. H. Spw.			75
—— R. ——	4 1/2		
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	106 1/4	106 1/4
Dito 1831/33	5	91 1/8	91 3/8
Cert. 1840	4	86 3/16	86 1/8
—— Stieglitz	4	86 1/8	86
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5	97 13/16	97 7/8
—— 1855 6eS,	5	102 1/8	102
—— van Ass.	6	66 3/16	

	pCt.	22 Nov.	23 Nov.
Polen,			
Aand. fl 500	f	157 1/2	157 1/8
Obl.	4	81 1/8	81 1/8
Spanje, Obl.	1 1/2	30 3/16	30 1/4
Obligatien	3	45 13/16	45 7/8
Binnenl.	3	41 1/4	41 1/4
Amortisable		10 9/16	10 9/16
Bewijz. Coup.		6	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4	63 3/4	63 1/8
—— Metal.	5	78 11/16	78 3/8
— Rente A.	5	87 7/16	87 3/8
— Nation.	5	78 13/16	78 11/16
—— ——	2 1/2	39 15/16	39 1/8
Belgie, Cert.	2 1/2		
Rothschild	2 1/2		
Portug., Obl.	3	47 1/16	47 1/8
Brazilien	5	99 3/4	99 3/4
Weener aandeelen	4		

22 Nov. Nationale fondsen waren heden onveranderd: van buitenlandsche waren Oostenrijksche en Portugesche vaster; Spaansche stationair, terwijl van Zuid-Amerikaansche Ecuadors wederom merkelijk williger waren; Grenadasche gevraagd en Venezuelasche meer aangeboden.

23 Nov. De markt leverde heden weinig bijzonders op, alleen verdienen van buitenlandsche fondsen de Oostenrijksche die iets meer aangeboden, en de Ecuadorsche die vaster waren, eenige vermelding.

---

van verdoemenis, hem te bevelen den terugkeer aan te nemen naar zijne cel bij Sulmona.

Celestyn nam in de eenvoud zijns harten, de stem van een' schurk voor dien van God, en verkoos liever tot zijne oude eenzaamheid terug te keeren, dan het goede na te laten, dat hij wenschte te doen en het kwade te moeten dulden dat hij verafschuwde. Vervuld van afschuw voor een hof, waar de lessen der staatkunde altoos den voorrang hadden boven die van het Evangelie, deed hij in het volle consistorie afstand van de Pausselijke kroon met een moed, wiens gelijken nooit gevonden is en wel nooit zal gevonden worden.

De cardinaal Gaëtano, die den weg tot dezen stap gebaand had, plukte er in het volgende conclave de vruchten van, daar hij tot plaatsvervanger van Celestyn werd benoemd, onder den naam van Bonifacius VIII. Toen werd hij een even wreed *Guelf* als hij vroeger *Gibelijn* was geweest en zóó zeer was zijne woede tegen de door hem verlatene partij, dat hij op zekeren dag de asch aan den Aartsbisschop van Genua aanbiedende, hem die in het aangezigt wierp, zeggende: „gedenk, dat gij een *Gibelijn* zijt!„ in plaats van te zeggen: „gedenk, dat gij een mensch zijt!„

Celestyn, thans weder Pater Petrus geworden, meende met de wereld te hebben gebroken en zijne vrijheid te hebben herkregen. Hij wenschte er geen ander gebruik van te maken, dan een' afgelegen hoek der aarde weder te zoeken, waar hij in rust zijne weinige nog overige levensdagen kon slijten; maar Bonifacius, die den zielenadel van Celestyn niet kon begrijpen en bevreesd was, dat hij, berouw krijgende, op nieuw naar de kroon zoude grijpen, liet hem opvangen en noodzaakte hem aan zijn oor te biechten, om aldus meester te worden zijner geheimste gedachten. Maar ook die biecht stelde hem niet gerust en om van alle gevaren bevrijd te worden, liet hij den ongelukkigen kluizenaar aan mishandelingen sterven. Als een misdadiger liet hij hem in een donker gat opsluiten, dat zoo klein was, dat er zelfs geen plaats genoeg was voor een ellendig strooleger. Dag en nacht werd hij door beulen bewaakt, die hem telkens wakker maakten, als zijn oud en door zorg en ontberingen afgetobt ligchaam naar slaap verlangde, en weldra was dat ligchaam ook gesloopt. Celestyn stierf in zijnen kerker op het slot te Fumone in 1296, nadat hij tegen Bonifacius de vreesselijke profetie had uitgesproken: „gij hebt den stoel van Petrus beklommen als een' vos; gij zult regeren als een' leeuw en sterven als een hond!„ En zoo geschiedde het.

—

De oude rabijnen leerden:

Dit zijn de werken, die verrigten moet eene vrouw voor haren man: zij moet het meel malen, moet bakken, wasschen, koken, het bed maken, wol spinnen en haar kind zogen. Heeft zij medegebragt eene dienstmaagd, dan behoeft zij niet meer te bakken, te wasschen of te gaan in den molen; — heeft zij twee maagden dan behoeft zij niet meer te koken en te zogen haar kind; — heeft zij drie maagden, dan behoeft zij niet meer te maken het bed en te spinnen wol; — heeft zij er vier, welnu, zoo kan zij zitten in haar stoel en behoeft dan in 't geheel niets meer te doen.

GEDRUKT BIJ GRATAMA te ASSEN.